

Міністерство освіти і науки України

Навчально-науковий інститут права ім. І. Малиновського
Кафедра цивільно-правових дисциплін

Лідовець Р. А.

СІМЕЙНЕ ПРАВО

Навчально-методичний посібник

*Рекомендовано Навчально-методичною радою
Національного університету «Острозька академія»*

Острог
Видавництво Національного університету «Острозька академія»
2015

УДК 347.6
ББК 67.9(4Укр) 304.9
Л 67

*Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Острозька академія»
(протокол № 3 від 10 грудня 2015 р.)*

Автор – *Лідовець Р. А.*, кандидат юридичних наук, старший викладач, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Національного університету «Острозька академія».

Рецензенти:

Ковальчук В. Б., доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного та міжнародного права Інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка», заслужений юрист України;

Дмитрієва Ю. А., кандидат юридичних наук, старший юрист ТОВ «Юридичне бюро ЕКОВІС Бондар та Бондар»;

Блащук Т. В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Національного університету «Острозька академія».

Лідовець Р. А.

Л 67 Сімейне право : навчально-методичний посібник / Р. А. Лідовець. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. – 114 с.

У навчально-методичному посібнику вміщено матеріали, необхідні для проведення семінарських занять із курсу «Сімейне право». Наведено методичні рекомендації до вивчення основних тем дисципліни: поняття, предмет, принципи і система сімейного права; шлюб, припинення шлюбу, визнання шлюбу недійсним; особисті права та обов'язки подружжя, правовий режим майна подружжя; права та обов'язки подружжя щодо утримання; визначення походження дитини, особисті немайнові права та обов'язки батьків і дітей; майнові правовідносини батьків і дітей; влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування; права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів. Наведено списки рекомендованих джерел, задачі, питання для самостійної роботи. За змістом навчально-методичний посібник відповідає програмі курсу «Сімейне право».

Для студентів і викладачів вищих навчальних закладів.

УДК 347.6
ББК 67.9(4Укр) 304.9

© Лідовець Р. А., 2015
© Видавництво Національного університету
«Острозька академія», 2015

ЗМІСТ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, ПРИНЦИПИ І СИСТЕМА СІМЕЙНОГО ПРАВА. ЗАГАЛЬНЕ ВЧЕННЯ ПРО СІМЕЙНІ ПРАВОВІДНОСИНИ.	9
План заняття	9
Нормативно-правові акти, література та судова практика	9
Методичні рекомендації	10
Завдання	14
ТЕМА 2. ШЛЮБ. ПРИПИНЕННЯ ШЛЮБУ. ВИЗНАННЯ ШЛЮБУ НЕДІЙСНИМ.	17
План заняття	17
Нормативно-правові акти, література та судова практика	17
Методичні рекомендації	19
Завдання	24
ТЕМА 3. ОСОБИСТІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПОДРУЖЖЯ. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ МАЙНА ПОДРУЖЖЯ.	31
План заняття	31
Нормативно-правові акти, література та судова практика	31
Методичні рекомендації	33
Завдання	37
ТЕМА 4. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПОДРУЖЖЯ ЩОДО УТРИМАННЯ	45
План заняття	45
Нормативно-правові акти, література та судова практика	45
Методичні рекомендації	47
Завдання	48
ТЕМА 5. ВИЗНАЧЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ДИТИНИ. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ БАТЬКІВ І ДІТЕЙ. ..	51
План заняття	51
Нормативно-правові акти, література та судова практика	51
Методичні рекомендації	54
Завдання	57

ТЕМА 6. МАЙНОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ БАТЬКІВ І ДІТЕЙ ..65	
План заняття	65
Нормативно-правові акти, література та судова практика	65
Методичні рекомендації	67
Завдання	71
ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ	76
ТЕМА 7. ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ	76
План заняття	76
Нормативно-правові акти, література та судова практика	76
Методичні рекомендації	79
Завдання	85
ТЕМА 8. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ІНШИХ ЧЛЕНІВ СІМ'Ї ТА РОДИЧІВ	90
План заняття	90
Нормативно-правові акти, література та судова практика	90
Методичні рекомендації	92
Завдання	95
Методичні рекомендації до розв'язання задач	97
Рекомендовані джерела до курсу	101
Завдання для самостійної роботи студентів, які навчаються за індивідуальним планом, та методичні рекомендації до їх виконання	107
Питання, підсумкового модульного контролю	109
Оцінювання роботи студентів	111
Орієнтовний перелік тем курсових та кваліфікаційних робіт	112

ВСТУП

Навчальну дисципліну «Сімейне право» Навчально-наукового інституту права ім. І. Малиновського Національного університету «Острозька академія» вивчають студенти на третьому курсі навчання паралельно з вивченням курсу «Цивільне право». Мета курсу – вивчення теоретичних і практичних питань сімейного права як галузі права України. Програма навчальної дисципліни побудована на нормах Сімейного кодексу України й інших актах чинного законодавства в обсязі, необхідному для повного і глибокого оволодіння основними положеннями сімейного права України. У курсі «Сімейне право» студенти вивчаються також загальні закономірності й характерні особливості виникнення, функціонування і зміни сімейного законодавства на всіх етапах його розвитку на території України. Передбачено вивчення історичного розвитку інституту сім'ї і шлюбу та його правового регулювання, поняття й особливості сімейного права, шлюбу, сім'ї, сімейних правовідносин; законодавчого регулювання сучасних сімейних правовідносин: порядку укладення та припинення шлюбу, особистих немайнових і майнових відносин подружжя, батьків і дітей, порядку та юридичних наслідків усиновлення, встановлення опіки та піклування над дітьми, застосування інших форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Основними видами навчальних занять є лекції та семінарські заняття. Суттєву частину курсу становить самостійна робота студентів. У лекціях подано основні теоретичні знання із дисципліни, розкривато найбільш складні проблеми сімейного права, практику застосування сімейного законодавства. Семінарські заняття спрямовані на перевірку рівня оволодіння студентами тео-

Навчальне видання

Руслан Анатолійович ЛІДОВЕЦЬ

СІМЕЙНЕ ПРАВО

Навчально-методичний посібник

Головний редактор *І. Д. Пасічник*

Технічний редактор *Р. В. Свинарчук*

Комп'ютерна верстка *Н. О. Крушинської*

Художнє оформлення обкладинки *К. О. Олексійчук*

Формат 42x30/4. Ум. друк. арк. 6,63. Наклад 50 пр. Зам. № 107–15
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура «TimesNewRoman»

Оригінал-макет виготовлено у видавництві
Національного університету «Острозька академія»,
Україна, 35800, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 1 від 8 серпня 2000 року.

Видавець СПД Свинарчук Р. В.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 27 від 29 липня 2004 року.
Тел. (+38067) 771 28 70, e-mail: 35800@ukr.net.